

דפי הדרכה לפסח תשע"ו

לספרדים תימנים ואשכנזים

לספרדים תימנים ואשכנזים

הרב נחום גמליאל
בעריכת

הרב נחום גמליאל

מושב נחם

מחולק חינם

להצלחת ולרפואת

אמי מורתי

שולמית בת **מרים גמליאל** ת"מ.
שתזכה לבריאות איתנה, אריכות ימים
ושנים, אושר ושמחה, ונחת מכל יוצאי
חלציה.

להצלחת ולרפואת:

שושנה בת **מרים יעקבי** ת"מ.

יחיא בן **מרים יעקבי** הי"ו.

שלום בן **מרים יעקבי** הי"ו.

לע"נ

אאמו"ר **משה** בן **יחיא** ז"ל

הסבא **יחיא** בן **חסן** ז"ל

הסבתא **שמעה** בת **יחיא** ז"ל

חמי **יהודה** בן **תותי** ז"ל

חמותי **שמחה פרחה** בת **שושנה** ז"ל

הסבא **סעיד** בן **יעקב** ז"ל

הסבתא **מרים** בת **יחיא** ז"ל

לע"נ **שושנה** בת **שרה** ז"ל

לע"נ **רבי** בן **משה** ז"ל

לע"נ **יצחק** בן **אברהם** ז"ל

ולע"נ **שלום** בן **יחיא צברי** ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה

להצלחת

כל בני משפחת **גמליאל**

המורחבת,

הם ובניהם ונשיהם וכל אשר

להם,

בגשמיות וברוחניות.

שיזכו לגדל את בניהם וכל

צאצאיהם לתורה,

מתור בריאות נחת אושר

להצלחת: **אברהם וחבצלת יעקב** יצ"ו.

וילדיהם היקרים:

עדי ואשתו **שגית** ובנותיהם **שחר** ורוני יצ"ו.

אוהד ואשתו **שני** ובנותיהם **רות** והדסה יצ"ו.

ובנותיו:

מור ובעלה **ניר** ובנם **רוה** יצ"ו.

הדר ובעלה **דניאל** ובנם **אליה** יצ"ו

ענבר ובעלה **לירון** יצ"ו

ולע"נ:

שלמה בן **סאלם**, **שרה** בת **סאלם**,

סאלם בן **סאלם**, **שמעה** בת **סאלם**.

ת.נ.צ.ב.ה

לרפואה שלימה של

מתני בן רחל נ"י

יורם בן שמחה פרחה נ"י

אליעזר בן אברהם צובארה נ"י

מנשה בן אברהם צובארה נ"י

רפואת הנפש ורפואת הגוף

בתוך שאר חולי עמו ישראל.

לע"נ

שר התורה הגאון הגדול גדול הדור

הרב **עובדיה יוסף** זצ"ל

ולע"נ בנו

הרה"ג הרב **יעקב יוסף** זצ"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

כל הזכויות שמורות לעורך

©

מושב נחם תשע"ו

ניתן לצלם את החוברת ולהפיצה לכל המעוניין.

אין לעשות בחוברת זו בשום אופן שימוש מסחרי!

ניתן להדפיס את החוברת מאתר מושב נחם:

<http://www.naham.co.il>

ומאתר המועצה האזורית מטה יהודה, בכתובת:

<http://www.m-yehuda.org.il>

נשמח לקבל הארות הערות ותרומות בטלפקס: 02/9919288

הכנות לפסח:

לקראת החג:

- א: בכל ימי חג הפסח אסור שיהיה חמץ בביתו או ברשותו של יהודי.
ב: איסור החמץ מתחיל **מיום שישי יד' ניסן** - ערב פסח - בשעה **11:15** בצהריים. (שעון קיץ).
ג: מצווה לנקות, לבדוק ולהוציא את החמץ מהבית לפני חג הפסח. ('תשביתו').
ד: מוצרים שיש חשש שהם מכילים חמץ (חשש תערובת חמץ), או מי שיש ברשותו כמות גדולה של חמץ בערב פסח, יכול למכור אותו לגוי - לפני פסח - באמצעות הרב.
ה: אין איסור של 'בל יראה ובל ימצא' על חמץ שנמכר לגוי כהלכה, ומותר להשאיר אותו בבית. אבל צריך לסמן את החמץ שנמכר לגוי ולסגור אותו במקום מיוחד כל החג.

מכירת חמץ:

- א: למרות שאפשר למכור את החמץ לגוי כדאי ומומלץ לצרוך את כל החמץ שיש בבית עד פסח.
ב: בכל מקרה צריך לעשות מכירת חמץ, בגלל מוצרים שיש בהם חשש תערובת חמץ, ומניות במפעלים שמייצרים חמץ. (בקרנות פנסיה, בתכניות חיסכון...)
ג: המכירה מתבצעת באמצעות הרב, צריך לחתום אצלו לפני החג על הרשאה למכירת החמץ.
ד: במוצאי שבת פרשת 'אחרי מות' החמץ נקנה מהגוי, ואפשר שוב להשתמש בו ולאכול ממנו. (יש מתירים להשתמש בו כבר בליל שבת מוצאי שביעי של פסח).
חשוב: אפשר לחתום על ההרשאה כבר מראש חודש ניסן גם לפני שסוגרים את החמץ לפסח. מי שלא יכול לחתום, ימנה שליח שיחתום בשמו. כדאי לא לדחות את המכירה לרגע האחרון.
חשוב: אחרי פסח אסור לאכול או ליהנות מחמץ שהיה קיים בפסח ולא נמכר לגוי, גם אם היה מכוסה ונעול. אין לקנות או לאכול חמץ אחרי החג אצל מי שלא מכר חמץ לפני החג!

מצרכים לפסח – כללי:

- א: צריך להכשיר מקום לאחסן בו את המצרכים לפסח – בבית ובחנויות – עוד לפני הקניות לחג.
ב: מוצרים בתפזורת עלולים להתערבב עם חמץ, רצוי לקנות מוצרים ארוזים היטב.
ג: ההכשר לפסח יהיה מודפס על גבי האריזה (אפשרי במדפסת הזרקת דיו). מדבקה/חותמת עלולה להיות זיוף. כדאי להקפיד במיוחד בפסח על הכשרים מהודרים.

מוצרים שחייבים הכשר לפסח:

- א: פיצוחים קלויים, (קולים אותם עם קמח!) תחליפי קפה וקפה נמס, תה נמס, אבקת מרק, אבקת פלאפל, אנשובי, בשר מעובד (נקניקים, נקניקיות, שניצלס...) תחליפי בשר, דייסות לתינוקות, (ויש מחמירים גם בסודה) עלולים להכיל חמץ ואין לקנותם ללא הכשר מיוחד לפסח. (אשכנזים לא אוכלים בפסח קטניות ופירות יבשים).
ב: **קווקר** – שיבולת שועל. מחמיץ במגע עם מים, אין להשתמש בו בפסח!
ג: קמח לאפיית מצות חייב הכשר לפסח! תהליך הליתיה עלול להחמיץ את גרעיני החיטה.
ד: אין להשתמש בקמח רגיל (גם כשיש לו הכשר לפסח) בכל ימי החג! רק בקמח מצה.
ד: יינות ושתייה חריפה עלולים להכיל כוהל חמץ, וחייבים הכשר מיוחד לפסח.
ה: משקאות חריפים: בירה, כמה סוגי וודקה, וויסקי, טקילה, לתת ומאלט, מכילים חמץ!
ו: כפפות לטקס, כלים חד פעמיים מנייר עלולים להכיל עמילן ודבק חמץ.

מזון לבעלי חיים

- א: אסור להאכיל בעלי חיים בחמץ בפסח.
ב: מזון לבעלי חיים שאינו ראוי למאכל אדם ויש בו תערובת חמץ, מותר להשהות אותו בפסח ולהאכיל בו את בעלי החיים. (שו"ת אור"ח צ"ח פ"ח סי' ה').

מוצרים שלא צריכים הכשר מיוחד לפסח:

- א: חמץ פגום או מקולקל שלא ראוי למאכל כלב, אינו חמץ ומותר להשתמש בו בפסח.
ב: טבק הרחה, משחת נעלים, חומרי ניקיון: אבקות כביסה, מרככים, מלבינים, סבון כלים, סבון גוף, שמפו, מרככי שיער, קרם לחות, קרם גוף, תמרוקים (שלא נוגעים בפה), ומוצרי קוסמטיקה לנשים. אינם חמץ מפני שאינם ראויים לאכילת כלב, ולא צריכים הכשר לפסח.
ג: אודם, קרם ידיים ומשחת שניים, כדאי לקנות רק עם אישור מיוחד לפסח.
ד: מוצרי ניילון: שקיות, מפות חד פעמיות, כפפות שקופות, תבניות אלומיניום, נייר פרגמנט לאפיה, מנז'טים לעוגיות וכלים חד פעמיים מחומר סינטטי לא צריכים הכשר לפסח.
ה: בשר בקר, צאן, עופות ודגים לא מעובד, וללא תוספת פוספטים לא צריך הכשר לפסח.

קטניות:

- א: קטניות (אורז, אפונים, שעועית, סויה, פול, עדשים, אפונה, חמוס, תירס, בטנים, גרעינים...) אינם חמץ ומותר לאכול אותם בפסח, אשכנזים וחלק מהספרדים מחמירים ולא אוכלים אותם בפסח.
ב: צריך לקנות אורז עם השגחה לפסח, כדי לוודא שלא הבריכו אותו בעמילן חמץ.
ג: צריך לברור את הקטניות - לפני החג - שלש פעמים. גם כשכתוב על האריזה 'כשר לפסח'.
ד: גם המחמירים יכולים להשתמש בפסח בקטניות, (בכלים מיוחדים שלא משתמשים בהם למזון אחר), במקרים הבאים: #: לחולה, (הזקוק לכך) אף שאין חשש סכנה במחלתו. (מ"ב תנ"ג ס"ק ז).
#: לתינוק שלא רגיל לאכול מאכל אחר.

- ה: אשכנזייה הנשואה לספרדי רשאית לבשל לבעלה קטניות, ורשאית לעשות התרת נדרים על מנהג אבותיה ולנהוג בכל המנהגים כמנהגי בעלה. (חזון עובדיה).
ו: ספרדייה הנשואה לאשכנזי, לא תבשל קטניות בביתה, אבל יכולה לאכול בבית הוריה.
ז: אין להגיש קטניות למי שמחמירים באכילתם. (ספרדי שמארח אשכנזי יכין אוכל שגם האשכנזי יוכל לאכול), אבל מותר להגיש להם אוכל שבושל בסיר נקי, שבשלו בו קודם לכן קטניות.
ח: ספרדי שהחמיר בקטניות, יכול לעשות התרת נדרים כדי לאכול קטניות בחג. לאשכנזי לא מועילה התרת נדרים.
ט: חתן ספרדי שאביו לא אוכל קטניות, רשאי לאכול קטניות גם ללא התרת נדרים.

חולים ותרופות בפסח:

- א: יש תרופות המכילות חמץ. מי שצורך תרופות, יברר לפני החג אצל רופא או רב (אפשר גם באתר 'כללית'), את כשרותן לפסח, ויבקש מהרוקח תחליף כשר. (גם מי שברר כבר בשנה שעברה).
ב: חולה שיש חשש סכנה לחייו, וחייב לקחת תרופות המכילות חמץ, חייב להישמע להוראת רופא ולשתות את התרופות, ואין שום מקום להחמיר בזה.
ג: בסירופים יש מרכיב חמץ בחומרי-הטעם, ואין להשתמש בהם בחג ללא הכשר מיוחד לפסח.
ד: מי שנוטל תרופה לא חיונית שאין לה תחליף כשר לפסח, ישאל רב איך לנהוג.
ה: תרופות שלא נלקחות דרך הפה: זריקות, משחות לשימוש חיצוני, טיפות עיניים, אוזניים, משאפים ותרסיסים, פתילות, תכשירי חוקן, חמרי חיטוי הנמרחים על העור, מדבקות לעור וסוגי יוד - מותרים לשימוש בפסח גם ללא הכשר מיוחד.
ו: תרופות הומיאופתיות עלולות להכיל כוהל חמץ וצריכות אישור לפסח.
ז: אפשר להשתמש בתרופה המכילה חמץ שנמכרה לגוי אם זקוקים לה בפסח.
ח: מותר להשתמש אחרי פסח בתרופות חמץ שלא נמכרו לגוי, גם לחולה שאין בו סכנה.
ט: חולה שאסור לו לשתות יין/לאכול מצה/לאכול מרור מחשש סכנה, פטור מהם בליל הסדר.
י: חולי צליאק יאכלו מצות שהוכנו מקמח כוסמין, שיכולת שועל או שיפון.

המטבח וכליו בפסח:

כלים חדשים:

- א: אסור להשתמש בכלי זכוכית ומתכת שיוצרו במפעל של גוי לפני שמטבילים אותם במקווה. צריך לזכור להטביל את הכלים החדשים שקונים לפסח.
- ב: גם מי שהשתמש בהם כבר ללא טבילה, חייב להטביל אותם לפני המשך השימוש בהם.
- ג: לפני ההטבלה צריך לנקות אותם מאבק ולכלוך. ולהסיר מהם את המדבקות.
- ד: לפני ההטבלה מברכים: '...וציוונו על טבילת כלים'. על כלי אחד: '...על טבילת כלי'.

הכנת המטבח:

- א: צריך לנקות ולהכשיר את המטבח ומכשיריו לפסח.
- ניקיון** = שטיפה יסודית של הכלים והמכשירים עד שלא יישאר בהם לכלוך.
- הכשרה** = פעולה הפולטת או שורפת את החמץ הבלוע בכלי.
- ב: מי שעוזב את הבית לכל ימי החג, צריך לנקות את המטבח, אבל לא חייב להכשירו.
- ג: כלי חמץ שלא מכשירים לפסח - צריך לנקות ולהניח במקום סגור.
- ד: כלים שרוצים להכשיר מומלץ להכשיר בנקודות להכשרת כלים. (בגלל האמצעים והפיקוח ההלכתי).

סוגי הכשרה ואופן ההכשרה:

- יש 5 סוגי הכשרה: א: ליבון. ב: ליבון קל. ג: הגעלה. ד: עירוני רותחים. ה: ושטיפה והדחה.
- איך עושים ליבון?** שורפים את הכלי באש עד שיצאו ממנו ניצוצות או שתתקלף קליפתו העליונה.
- איזה כלים צריכים ליבון?** תבניות אפיה, סיר פלא, מחבת טפלון וכל הכלים שאופים או צולים בהם (סִיכִים וכד'). ליבון מעוות את הכלים, לכן צריך לקנות תבניות וכלים מיוחדים לפסח.
- איך עושים ליבון קל?** שורפים את הכלי באש עד שיישרף קש הנמצא מעברו השני של הדופן.
- לאיזה כלים עושים ליבון קל?** ליבון קל שווה להגעלה. כלים שצריכים הגעלה ואי אפשר לנקותם בצורה מושלמת, עושים להם ליבון קל (כמו: מחבתות, סירי אלומיניום ישנים...)
- איך מגעילים כלים?** להגעלת כלים כמה שלבים:
- # מנקים אותם ניקיון יסודי מחמץ מלכלוך ומחלודה. ולא משתמשים בהם 24 שעות לפני ההכשרה.
 - # מרתיחים מים בכלי גדול ומטבילים אותם במים רותחים ומבעבעים.
 - # מוציאים אותם מהמים הרותחים ומטבילים אותם במים קרים. (למעט כלי זכוכית).
- רצוי להוסיף מעט סבון למי ההגעלה.** * חייבים להגעיל גם ידיות ומכסים של הכלים.
- איזה כלים צריכים הגעלה?** סירים, צלחות, כפות, מזלגות, מחבתות, (למעט מחבת טפלון שצריך ליבון), סכינים, בקבוקי מזון לתינוק (רצוי לקנות בקבוקים חדשים לפסח).
- איך מבצעים עירוני רותחים?**
- # מנקים את הכלים או את המשטחים ניקיון יסודי מכל חמץ לכלוך וחלודה.
 - # שופכים על הכלים מים רותחים מהקומקום.
 - # האשכנזים שופכים את המים הרותחים על אבן או ברזל רותחים, שמונחים על המשטח המוכשר.
- מה צריך עירוני רותחים?**
- משטחים שבלעו חמץ נוזלי ואי אפשר להכניסם לתוך מים רותחים. (שיש, פלטה של שבת...).
- מהי שטיפה והדחה?**
- שוטפים יסודי עם מים וסבון מכל חמץ ולכלוך.
- מה צריך שטיפה והדחה?**
- כלים ומכשירים שנגעו בחמץ קר ללא בישול. (מקרר...).

הכשרת כלי זכוכית:

המשמשים לאוכל או נוזל קר בלבד: שטיפה והדחה לכל המנהגים.

המשמשים לבישול או לאוכל / שתייה חמה:

לספרדים: שטיפה והדחה. אשכנזים וחלק מהספרדים: הגעלה. (יש מחמירים ולא מכשירים אותם לפסח). כלים שאינם עמידים בהגעלה, משרים במים 72 שעות, ומחליפים את המים כל 24 שעות.

מה הכללים של השריית כלי זכוכית?

- # כל הכלים חייבים להיות טבולים לגמרי במים. (גם חלקם הפנימי).
- # אין להחליף את המים לפני שעברו 24 שעות.
- # אם לא הוחלפו המים, אפילו היו הכלים במים כמה ימים, נחשב רק ליום אחד.

כלים שאי אפשר להכשיר:

כלי חרסינה, פורצלן, מלחיות, מגרדת (פומפייה), מסננות, מחבת טפלון (ללא שמן), סלסילות נצרים לאכסון חמץ, כלי לישה ואפיה ונפות קמח, וכלים שאי אפשר לנקות טוב.

אופן הכשרת המטבח ומכשיריו:

מקרר: שטיפה והדחה. # לא לשכוח לנקות את הגומי שאוטם את הדלתות.

מיקרוגל ללא השחמה: (רצוי לא להשתמש בו בפסח).

ניקיון יסודי מכל לכלוך ושומן # להרתיח בתוכו כוס מים עם סבון # לארוז את המזון שמכניסים לתוכו בפסח בקופסה סגורה היטב. מיקרוגל עם השחמה דינו כתנור רגיל.

כיריים גז: ניקיון יסודי של כל הכיריים כולל כפתורי ההפעלה והמכסה, ובנוסף:

מכסה הכיריים: לשפוך מים רותחים מהקומקום, רצוי לצפות בנייר אלומיניום.

מבערים: ניקיון יסודי, לשפוך עליהם מים רותחים, להדליק עד שיישרף החמץ שבחורים. (אפשר לקנות מבערים וחצובות מיוחדים לפסח).

חצובות: לשפוך עליהם מים רותחים # יש מצריכים ליבון קל # רצוי לצפות בנייר אלומיניום.

כיריים הלוגן (משטח זכוכית):

לספרדים: שטיפה והדחה.

לאשכנזים: # לנקות היטב. # לא להשתמש 24 שעות. # מדליקים את גופי החימום עד לטמפרטורה המרבית. # שופכים מים רותחים על המקומות שלא מתחממים בלהבת הכיריים. (רצוי שלוש פעמים).

כיריים מצופות בפורצילן:

מנקים היטב, מפעילים שעה, מכסים את הכיריים בטס מתכת, שמים את הסירים בפסח רק על הטס ולא על הכיריים עצמם.

קולט אדים: לנקות היטב משומנים, לפרק אותו לחלקים (כשניתן) ולנקות אותו היטב מבפנים # לצפות בנייר אלומיניום כפול # אין להשתמש בו בפסח.

תנור אפיה ומיקרוגל עם השחמה: (רצוי לא להשתמש בהם בפסח, אשכנזים נמנעים להכשיר ולהשתמש בהם).

לא משתמשים בו 24 שעות לפני ההכשרה # מנקים ניקיון יסודי # מפעילים למשך שעה בחום הגבוה ביותר, בתנור עם ניקוי עצמי- הפעלת תכנית הניקוי העצמי.

מיחם: אם שימש לחמץ כולל המכסה – ניקיון יסודי # הגעלה. (למלא מים ולהרתיח). צריך לנקות ולהגעיל גם את המכסה.

מיקסר: תלוי בסוג ובשימושים. יש לשאול רב בכל מקרה.

פלטה של שבת:

ניקיון יסודי # שופכים עליה מים רותחים, מצפים בנייר אלומיניום. הפעלה רק אחרי ייבוש מוחלט!

טוסטר: לא ניתן להכשיר לפסח.

כיור וברזים: ניקיון יסודי # שופכים עליהם מים רותחים.

שיש: ניקיון יסודי # שופכים עליו מים רותחים. **ישן עם חורים:** ניקוי יסודי וציפוי בנייר אלומיניום.

מכשיר לטחינת בשר: הגעלה # החלק המנוקב, (הרשת): לשרוף באש.

שולחנות אכילה והכנה:

ממתכת: ניקיון יסודי # שופכים עליהם מים רותחים.

מעץ, פורמייקה: לנקות היטב, ולצפות במפה או בנייר אלומיניום.

מפות שולחן:

כיבוס במים חמים (לפחות 50 מעלות).

מדיח כלים: (רצוי לא להשתמש בו בפסח).

לא משתמשים בו לפחות 24 שעות לפני ההכשרה # ניקיון יסודי של המדיח כולל רשתות הסינון, גם עם חומר מסיר אבנית # הפעלה בתכנית מלאה עם סבון בחום הגבוה ביותר.

מהלכות בדיקת חמץ:

הכנה לכדיקה:

- א: לפני פסח צריך לנקות בצורה יסודית את הבית, החצר והמחסנים מחמץ ותערובת חמץ. צריך להתמקד במיוחד בכיסי הבגדים, בילקוטים ובמקומות שרגילים להניח בהם חמץ.
- ב: צריך לנקות ולהכשיר את הבית בשמחה. לא לכעוס, ולא לפגוע בבני הבית.
- ג: כל בני הבית צריכים להשתתף בהכנת הבית לפסח, שכרה של מצווה זו גדול מאד.
- ד: בהכשרת הבית צריך להתמקד קודם בדברים שצריך לעשות על פי ההלכה, - בדיקה וניקיון של מקומות שמכניסים בהם חמץ - ורק אחר כך בניקיון מלכלוך ואבק.
- ה: צריך להקפיד לא לשפוך מים על המשקופים שיש בהם מזוזה, כדי שלא תפסל מהרטיבות.

בדיקת חמץ:

א: בודקים את החמץ עם נר ביום חמישי ליל יד' ניסן בערב מצאת הכוכבים (משעה 7:35).

ב: אפשר להתפלל ערבית קודם, אבל אין ללמוד או לאכול ארוחת ערב עד אחרי הבדיקה.

ג: מי שרעב וקשה לו לבדוק, יאכל פרי או פרוסת עוגה (עד שיעור כביצה - מקסימום 56 גרם) אפשר גם לשתות קפה או שתייה קלה. מי שחייב לאכול ארוחה מלאה, ימנה שליח שיבדוק במקומו.

ד: רצוי שבני הבית (האישה והילדים הגדולים) ישתתפו בבדיקה, כדי שתהיה יסודית יותר.

ה: מי שלא בדק ביום **חמישי** בערב, יבדוק ביום **שישי** מיד כשיזכור עם נר וברכה. לא בדק עד כניסת החג, ישאל רב איך לנהוג.

ו: מי שמצא חמץ בחג, יכסה אותו במקום שהוא נמצא, וישרוף אותו במוצאי החג.

חולה ודיירים משותפים:

א: חולה המאושפז בבית חולים, יבדוק את ארונו וסביבת מיטתו ללא ברכה.

ב: חולה המאושפז בחדר פרטי ללא דיירים נוספים יבדוק את החדר ויברך על הבדיקה.

ג: קבוצת אנשים שגרים בחדר אחד, ימנו אחד כשליח, ויבדוק עבורם עם ברכה.

נר הבדיקה:

א: בודקים עם נר רגיל, יש מהדרים לבדוק בנר שעווה. אין לבדוק בנר הבדלה קלוע.

ב: במקומות שמסוכן להדליק אש, (רכב, מחסן חומרים דליקים...) או כשאין נר, אפשר לבדוק עם פנס חשמלי בברכה. (חזון עובדיה), לא חייבים לכבות את אור החשמל בזמן הבדיקה.

אופן הבדיקה:

- א: לפני הבדיקה מטאטאים את הבית. בעל הבית מברך: 'ברוך אתה ה' אלוקינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על ביעור חמץ' (בנוכחות כל הבודקים). עונים 'אמן' וכל אחד הולך למקום שצריך לבדוק. אין לדבר בין הברכה לבדיקה.
- ב: צריך להתרכז בבדיקה. אין להתעסק או לדבר תוך כדי הבדיקה בדברים שלא קשורים לבדיקה. רצוי לנתק ולכתוב בזמן הבדיקה את כל מכשירי הטלפון הקווי והסלולארי.
- ג: צריך להתרכז במיוחד במקומות שמניחים בהם חמץ: תיקי האוכל, מקרר, המקפיא, המזווה, ארון משקאות, המכונית וכדומה.
- ד: צריך לבדוק חמץ גם בבית הכנסת, במשרדים ובמקומות הלימוד. האחראים יכוונו בברכה שמברכים בבית גם על הבדיקה שיבדקו ביתר המקומות.
- ה: חדרים שמרכזים בהם את החמץ שנמכר לגוי לא צריכים בדיקה, ויש המחמירים למכור את החמץ שבחדרים אלו לגוי לפני זמן בדיקת חמץ, כדי לפטור אותם מבדיקה לכל הדעות.
- ו: יש נוהגים להסתיר בבית 10 חתיכות חמץ לפני הבדיקה, צריך להקפיד: א: שהחתיכות יהיו קטנות ועטופות בניילון. ב: לרשום היכן הוחבאו, כדי למנוע אפשרות שלא כולן תמצאנה.

אחרי הבדיקה:

- א: בסוף הבדיקה, שומרים את החמץ במקום שמור שלא יתפזר.
- ב: מבטלים את החמץ בנוסח זה: "כל חמירא וחמיצא דאיתא ברשותי, דלא חזיתיה ודלא ביערתיה, יהא בטל כעפרא דארעא". (חמץ ושאר שברשותי, שלא ראיתי ושלא ביערתי, יהא בטל כעפר הארץ).
- ג: מי שלא יכול לשרוף את החמץ ביום שישי בבוקר, ישרוף אותו ביום חמישי בלילה מיד אחרי הבדיקה, ואחר כך יאמר את נוסח הביטול של הבוקר.

ערב פסח - יום שישי יד' ניסן

- א: אסור לאכול בערב פסח מצה רגילה, (למעט ילדים קטנים שלא מבינים בסיפור יציאת מצרים). מותר לאכול מצה עשירה או מטוגנת עד שעה 16:30 (סוף שעה תשיעית) (יש שאינם אוכלים מצה עשירה כל הפסח).
- ב: בסוף הארוחה האחרונה של החמץ, צריך לטאטא את מקום האוכל מפירורי חמץ.
- ג: צריך להימנע בערב חג מניתוחים, תרומת דם, בדיקות דם, וטיפול שיש בו הוצאת דם, למעט טיפולים דחופים של פיקוח נפש. בכל מקרה של ספק יש לשאול רב. (תס"ח ס"י).
- ד: צריך להגעיל את הכלים עד סוף זמן איסור אכילת חמץ. (צריך להתייעץ עם רב כשצריך להגעיל כלים בחול המועד).

תענית בכורות:

- א: בכורים זכרים מגיל בר מצווה, צמים בערב פסח, צום זה נקרא 'תענית בכורות'.
- ב: בכור לפני בר מצווה, יש נוהגים שהאבא צם עבורו. ואם גם האבא בכור, צמה עבורו האימא.
- ג: חולה אפילו שאין בו סכנה פטור מהצום, ורצוי שישתתף בסעודת סיום מסכת.
- ד: מי שמשתתף וטועם בסעודת מצווה (סיום מסכת וכדומה), פטור מהצום, וכך מומלץ לעשות.
- ה: יש קהילות שלא נהגו לצום תענית בכורות כלל בערב פסח. וכך נהגו מקצת ק"ק תימן.

איסור מלאכה בערב פסח:

- א: צריך להסתפר ולהתגלח (במכונה כשרה או במשחה) לכבוד החג, מותר להסתפר אצל ספר יהודי רק עד חצות היום. (12:37 שעון קיץ). אחרי חצות מותרת תספורת עצמית, או אצל ספר גוי.
- ב: אסור לעבוד מחצות היום. (כביסה, תפירת בגדים חדשים וכו'). אבל מותר גם אחרי חצות לתקן בגד קרוע, לגהץ בגדים, לצחצה נעלים ולגזוז ציפורניים לכבוד החג.
- ג: מותר לבעלי חנויות למכור גם אחרי חצות, מותר אחרי חצות לעשות מלאכות שמותרות בחול המועד, ומותר לעשות אז מלאכה על ידי גוי.

פעולות חשובות בבוקרו של ערב החג:

- לִוּוּדָא שֶׁהַחֲמֵץ נִמְכָר לַגּוֹי, וְלֹסִיִּים אֶת הַכְּשֶׁרֶת הַמִּטְבַּח וְהַכְּלִים.
- לֵארוּז אֶת כְּלֵי הַחֲמֵץ, וְלִהְצַנִּיעַ אוֹתָם עַד אַחֲרֵי הַחֵג.
- לְרַכֵּז אֶת שְׂאֵרֵי חֲמֵץ הַמִּיּוּעָדוֹת לְשֵׁרִיפָה וְלִהְתַּאֲרֵג לְקִרְאָת שְׂרִיפַתָּם.
- לְצַחֲצַח שִׁינָיִים, לְהַחֲלִיף אֶת מְבֻרְשׁוֹת הַשִּׁינָיִים, לְנִקּוֹת וְלְצַחֲצַח שִׁינָיִים תּוֹתוֹבוֹת.
- לְפַנּוֹת אֶת פֶּח הָאֲשֵׁפָה הַבֵּיתִי, לְשִׁטּוֹף אוֹתוֹ הֵיטֵב, לְשִׁים בְּפֶח שְׂקִית נִיילוֹן חֲדָשָׁה.
- לְהַחֲלִיף אֶת הַמַּטְאָטָא אוֹ לְנִקּוֹת אוֹתוֹ הֵיטֵב מִפִּירוּרֵי חֲמֵץ.
- לְהַחֲלִיף אֶת שְׂקִית הָאֵיסוֹף בְּשׂוֹאֵב הָאֵבֶק, וְלִהְשַׁלֵּיךְ אֶת הַמְשׁוּמֶשֶׁת לְאֲשֵׁפָה.

סוף זמן אכילת חמץ: (לפי שעון קיץ). עד שעה **09:53** ויש מחמירים **9:31**

סוף זמן שריפת חמץ: עד שעה **11:15** ויש מחמירים **10:47**

שריפת החמץ:

- א: לא מברכים על שריפת החמץ, צריך לסיים את השריפה עד סוף זמן שריפת חמץ.
- ב: רצוי לבער את החמץ דווקא בשריפה. רצוי לפורר אותו כדי שיישרף לגמרי. הגיע סוף זמן שריפת חמץ ולא נשרף לגמרי, צריך לשפוך עליו נפט או חומר פוגם אחר.

ביטול החמץ:

- א: לפני סוף זמן השריפה, מבטלים את החמץ בנוסח הבא: 'כל חמירא וחמיעא דאיכא ברשותי דחזיתיה ודלא חזיתיה דביערתיה ודלא ביערתיה לבטיל ולהוי (יש מוסיפים – 'והפקר') כעפרא דארעא.'
- ב: צריך להבין מה שאומרים. תרגום הביטול בעברית הוא: 'כל חמץ ושאר שברשותי שראיתי ושלא ראיתי שביערתיו ושלא ביערתיו יהא בטל ('והפקר') כעפר הארץ.'
- ג: אם הבעל לא יכול לבטל את החמץ מכל סיבה שהיא, תאמר האישה את נוסח הביטול.

ליל הסדר:

- בליל הסדר מקיימים כמה מצוות: אכילת מצה, אכילת מרור, סיפור ניסי יציאת מצרים (קריאת ההגדה), ושתיית ארבע כוסות יין, וכשיבנה בית המקדש נקיים גם את מצוות הקרבת קרבן פסח ואכילתו. בליל הסדר עורכים את השולחן בצורה מיוחדת, ושמים בו מצרכים מיוחדים.

מצרכים לליל הסדר:

- **מצות שמורות עבודת יד.** (שלוש מצות לקערה + כמאה וחמישים גרם לכל משתתף/משתתפת).
- **מרור:** חסה נקייה מתולעים לספרדים. חזרת למנהג האשכנזים.
- **זרוע כבש צלויה או חתיכה קטנה ממנה.**
- **ביצה קשה, חרוסת טעימה, מי מלח או חומץ.**
- **כרפס: סלרי.** לקהילות תימן: פטרוזיליה או עלי צנון.
- **יין או מיץ ענבים (בערך - בקבוק של 750 מ"ל לכל משתתף).**
- **כוסות לכל המסובים (רצוי כוסות קטנות המכילות כ-100 סמ"ק).**
- **קערית עם מים לשיטיפת הכוסות בין כוס לכוס. (לנוהגים לשטוף).**
- **צלחת שבורה או צלוחית חד פעמית עם עפר, (לנוהגים לשפוך יין לעפר).**
- **הגדות של פסח בנוסח זהה לכל המשתתפים בסדר.**
- **מקום ישיבה נוח עם כריות, כדי להסב עליהן כשאוכלים את המצות ושותים את היין.**

הכנות לליל הסדר

- לנקות את הכרפס והמרור מתולעים במי סבון, או מי מלח, (רצוי להשתמש בירקות מגידול ללא תולעים).
- להכין: מי מלח לטיבול הכרפס, חרוסת, לצלות את הביצה והזרוע ולהכין סעודת חג.
- לנוח, ולדאוג שגם הילדים ינוחו כדי לקיים את מצוות ליל הסדר בשמחה ולא בעייפות.

סדר ליל פסח

א: בחלק מק"ק תימן לא הקפידו על סדר כל שהוא בקערת ליל הסדר. רוב הקהילות מסדרות את הקערה בסדר המופיע בכריכת החוברת. (עפ"י האר"י ז"ל).
ב: הלילה נקרא 'ליל הסדר' מפני שיש בו סדר מיוחד, וחייבים להקפיד על הסדר.
ג: סימני הסדר הם: **קדש, ורחץ, כרפס, יחץ, מגיד, רחצה, מוציא, מצה, מרור, כורך, שלחן עורך, צפון, ברך, הלל, נרצה**. יש נוהגים לומר אותם בקול בתחילת ליל הסדר.

קדש:

א: ליל הסדר מתחיל בקידוש. אין לקדש לפני צאת הכוכבים, (7:35 שעון קיץ).
ב: כוס הקידוש היא הראשונה מארבע הכוסות, צריך שיהיה לכל משתתף כוס מלאה. (שמכילה לפחות 90cc).
ג: אחרי הקידוש כל אחד מהמסובים שותה את כל הכוס בבת אחת 'בהסיבה'. (כשנשענים על צד שמאל).

ורחץ:

א: ממלאים נטלא (ספל או כוס) במים, שופכים 3 פעמים על יד ימין, ו- 3 פעמים על יד שמאל, ללא ברכה.
ב: אחרי הנטילה לא מדברים עד אחרי אכילת הכרפס. חלק מהתימנים מברכים: 'על נטילת ידיים'.

כרפס:

א: כל משתתף לוקח חתיכת 'סלרי' (נקייה מתולעים) קטנה. (חלק מק"ק תימן לוקחים 'פטרוזיליה' או עלי צנון).
ב: מברכים 'בורא פרי האדמה', (ברכה זו פוטרת גם את המרור). טובלים אותה במי מלח או בחומץ, ואוכלים.
ג: כדאי לאכול פחות מ-27 גר', לתימנים פחות מ-18 גר'. (חלק מק"ק תימן אוכלים מהכרפס 'כזית').
ד: לא צריך להסב באכילת הכרפס.

יחץ:

א: עורך הסדר חוצה את המצה האמצעית משלושת המצות שבקערה.
ב: את החלק הקטן מחזיר חזרה למקום, ואת החלק הגדול יותר עוטף ושומר לאפיקומן.

מגיד:

א: אחרי הוצאת האפיקומן מכסים את הקערה, ויש נוהגים לסלק אותה מהשולחן.
ב: מוזגים יין לכוסות של המשתתפים בסדר, ומתחילים לקרוא בהגדה 'הא לחמא עניא'.
ג: נותנים לילדים הקטנים לשאול: 'מה נשתנה...!' כשאין ילדים, שואלים הגדולים.
ד: כשאומרים 'דם ואש ותימרות עשן', 'דצ"ך עד"ש באח"ב' ואת עשרת המכות, שופך עורך הסדר מהיין שבכוסו לצלוחית ריקה, (מנהג תימן לצלוחית עם עפר שהוכנה מערב חג) על כל מילה שהוא אומר.
ה: אחרי ברכת 'גאל ישראל' שותים את הכוס השניה בהסיבה.
ו: תימנים ואשכנזים מברכים לפני ששותים 'בורא פרי הגפן', ספרדים שותים בלי ברכה.

רחצה:

א: ממלאים נטלא (ספל או כוס) במים, שופכים 3 פעמים על היד הימנית, 3 על היד השמאלית ומברכים 'על נטילת ידיים'.

מוציא:

א: עורך הסדר מחזיק את שתיים וחצי המצות שבקערה, ומברך: "המוציא לחם מן הארץ".

מצה:

א: עורך הסדר שומט את המצה התחתונה, ומברך על מצה וחצי: "על אכילת מצה".
ב: בוצע מהמצה העליונה כזית ומחצי המצה שבידו כזית נוסף, ואוכל את שתי החתיכות בהסיבה.
ג: מחלק לכל המסובים חתיכה קטנה מהמצה שלו וכל אחד משלים לכזית ממצה שמורה שלידו.
ד: כל המסובים אוכלים שתי חתיכות מצה שכל אחת כזית. (יש מקילים לאכול רק חתיכה אחת) 'בהסיבה'.

מרו:

א: אוכלים ירק מר לזכר המרירות של אבותינו במצרים. הספרדים אוכלים חסה, והאשכנזים שורש חזרת "חריין". (לספרדים כמות של 27 גרם. לתימנים – 18 גרם). לא מסבים באכילת המרור.
ב: טובלים את המרור בחרוסת, ומנערים אחר כך את החרוסת מהמרור כדי שטעם המרירות לא יפוג לגמרי, ומברכים: "על אכילת מרור". ('בורא פרי האדמה' בירכנו כבר לפני אכילת הכרפס).

כור:

א: אוכלים כריך מצה - בגודל כזית - כשבתוכו מרור, ואומרים: 'זכר למקדש כהלל הזקן...! וכו' ואוכלים בהסיבה, לא מברכים על אכילה זו.

שולחן עורך:

א: אוכלים ארוחת חג חגיגית, נהוג לאכול בארוחה את הביצה שבקערה. (לא לשכוח להודות לאלו שהכינו!).
ב: תימנים אוכלים גם את הזרוע הצלויה, ספרדים ואשכנזים לא אוכלים את הזרוע בליל פסח!

צפון:

א: מוציאים את ה"אפיקומן", אותו החבאנו קודם, ומחלקים ממנו חתיכה קטנה למשתתפים.
ב: כל משתתף מוסיף מצה שמורה משלו, ואוכל כמות של כזית בהסיבה. (יש האוכלים כמות של שני זיתים).
ג: צריך להשתדל לאכול את האפיקומן עד חצות לילה. (12:37 שעות קיץ).
ד: אסור לאכול שום דבר אחרי האפיקומן, גם אחרי שהסתיים הסדר.

ברך:

א: מוזגים את הכוס השלישית, מברכים ברכת המזון, אחר כך מברכים 'הגפן' ושותים את הכוס 'בהסיבה'.

הלל:

א: מוזגים כוס רביעית לכל המשתתפים, ומוזגים כוס נוספת ומניחים במרכז השלחן. כוס זו נקראת כוס של אליהו הנביא. (ק"ק תימן לא נהגו כוס זו).

ב: קורים את ההלל, 'נשמת כל חי' ו'ישתבח', אחרי ההלל שותים את הכוס הרביעית בהסיבה.
ד: מנהג תימן ואשכנז לברך 'הגפן' לפני ששותים כוס רביעית, מנהג הספרדים לא לברך.
ה: אחרי שתיית כוס רביעית מברכים 'על הגפן', ומוסיפים בברכה 'ושמחנו ביום חג המצות הזה'.

נרצה: אנחנו יודעים שליל הסדר שערכנו רצוי וחביב לפני הקדוש-ברוך הוא!

הלכות כלליות לליל הסדר:

א: המצות לליל הסדר צריכות להיות עבודת יד מחיטה שמורה מהקצירה. (להרבה פוסקים).
ב: בליל הסדר צריך לאכול ארבע פעמים 'כזית' מצה. כזית = משקל של כ - 30 גרם, ולמנהג תימן אפשר להסתפק ב 18 גרם. כל 'כזית' צריך לאכול ב- 4 דקות. ובשעת הדחק ב- 9 דקות.
ג: סדר אכילת המצות: שתי חתיכות אחרי ברכת 'המוציא' ו-'על אכילת מצה', חתיכה אחת באכילת 'כורך' עם המרור, וחתיכה אחת לאפיקומן.
ד: שתיית ארבע כוסות ואכילת המצה חייבים להיות ב 'הסיבה'. כשאין אפשרות להסב, אפשר להישען על היושב משמאל.

נשים וילדים:

א: נשים חייבות בכל מצוות ליל הסדר, וצריך להמתין להן כשהן עסוקות בהכנה ובהגשה.
ב: בקהילות מסוימות המנהג שהנשים לא צריכות להסב באכילת המצה ובשתיית ארבע הכוסות.
ג: המצווה העיקרית בליל הסדר היא 'והגדת לבנך' – צריך לדאוג לכך שהילדים יהיו ערניים בסדר, על ידי מנוחה בערב החג, וממתקים והפתעות במהלך ליל הסדר. צריך לספר להם את סיפור יציאת מצרים בשפה קלה.

הלכות כלליות לחג:

- א: צריך לכבד את החג בלבוש יפה ומכובד, ולחלק אותו חצי לתורה ותפלה, וחצי לאכילה ושתייה.
- ב: צריך לשמוח בחג בבשר ויין, לשמח את האישה במתנה, ואת הילדים בממתקים.
- ג: חייבים להאכיל עניים יתומים ואלמנות בחג, ולתת 'קמחא דפסחא' בעין טובה.
- ד: חלק מק"ק תימן לא מברכים על הדלקת נרות החג, השנה שליל הסדר בליל שבת, גם הם מדליקים נרות בחג ראשון בברכה. מנהג האשכנזים וחלק מהספרדים לברך על הדלקת הנרות גם 'שהחינו'.
- ה: יש מחמירים שלא לאכול בפסח מחוץ לביתם שום אוכל! אין להיפגע מכך.
- ו: אין להרבות מדי בחג בבשר ויין, ואין לנהוג קלות ראש. שחוק וקלות ראש אינם שמחה אלא הוללות וסכלות. ולא נצטוונו על הוללות וסכלות אלא על שמחה שיש בה עבודת היוצר.
- ז: אסור להדליק בחג: גפרור, מצית, מנורת חשמל או מכשיר חשמלי. אפשר להדליק נר או גפרור מנר דולק, צריך לדליק נר נשמה מערב החג כדי להדליק ממנו בחג.
- ח: ממוסף של חג ראשון אומרים 'מוריז הטל' ו'ברכנו', במקום 'משיב הרוח' ו'ברך עלינו'.
- ט: במוצאי החג שהוא מוצאי שבת, מבדילים כמו בכל מוצאי שבת, ומברכים בהבדלה על הבשמים ועל הנר. במוצאי שביעי של פסח שהוא ליל שבת לא מבדילים לא בתפלה ולא בהבדלה.

עישון בחג:

- א: אפשר להדליק סיגריות רק מאש דולקת, אסור לכבות את הסיגריה בגמר העישון.
- ב: בעקבות קביעת הרופאים שהעישון מזיק מאד לבריאות, יש פוסקים שאוסרים עישון בחג.

חוקצה בחג:

- א: לספרדים איסור מוקצה בחג חמור יותר משבת, אסור לטלטל בחג עצמות ושיירי אוכל, ודברים המאוסים או מוצרי מזון המיועדים למכירה.

- ב: צריך להניח בצלחת המיועדת להשלכת הפסולת (כלבוניק), פרי או דבר המותר בטלטול לפני שמניחים בתוכה פסולת, כדי שהפסולת לא תאסור את הצלחת בטלטול.

מהלכות חול המועד

- א: ממוצאי חג ראשון של פסח מתחילים לספור ספירת העומר בכל לילה אחרי תפלת ערבית.
- ב: הזמן ממוצאי חג ראשון ועד שביעי של פסח נקרא "חול המועד".
- ג: בחול המועד לא מניחים תפילין, בכל יום קוראים בתורה, מתפללים מוסף, ומוסיפים בתפלות ובברכת המזון 'יעלה ויבוא'.

- ד: ימי חול המועד נקראים בתורה 'מקראי קודש' ואסור לעבוד ולסחור בהם (המרת כספים, מסחר בניירות ערך...).

במקרים הבאים מותר לעבוד בחול המועד אחרי שאלת רב:

- פועל שאם ייקח חופשה בימים אלו יפטר. (הגר"ע יוסף זצ"ל).
 - עבודה לצורך רבים (נהגי אוטובוסים, מוניות דואר... וכד').
 - עבודה ומסחר לצורך החג עצמו. (חנויות מזון וכדו').
 - מסחר שנועד כדי למנוע הפסד כספי מהקרן.
- ה: מותר לתקן בחול המועד תנור אפיה, מקרר, מזגן (כשמזג האוויר קשה במיוחד), ומשקפי ראייה לצורך שימוש בחול המועד, גם על ידי בעל מקצוע.

טיפול בגוף:

- א: אסור להסתפר ולהתגלח בחול המועד, וצריך ללבוש בגדים חגיגיים.
- ב: אשכנזים לא קוצצים ציפורניים בחול המועד, למעט נשים לצורך טבילת מצווה.
- ג: מותר להתאפר בחול המועד.
- ד: מותר לעשות טיפולים ובדיקות רפואיות בחול המועד.
- ה: צריך לשמור בחג על קדושה וצניעות, שלא יתערבו גברים ונשים, ולא לטייל במקומות בהם קיימת פריצות ואווירת חול.

כיבוס וגיהוץ בחול המועד:

א: אסור לכבס בחול המועד למעט המקרים הבאים:

- מגבות מצעים ובגדי ילדים קטנים, שהתלכלכו כולם. (ורק מה שצריך לחג).
- כתם שאם לא יתכבס מיד יתקלקל הבגד.

ב: מותר לגהץ בחול המועד בגדים לצורך החג. (אין לעשות קפלים חדשים ומיוחדים).

שביעי של פסח – יום שישי

א: שביעי של פסח חל השנה ביום שישי.

ב: אסור להזביק בחג את הנרות לפמוטים, לכן צריך להזביק ביום חמישי - ערב שביעי של פסח - זוג נרות נוסף להדלקה בליל שבת.

ג: מי שלא הדביקה נרות לצורך שבת כבר מערב החג, תדליק בערב שבת נרות שמן או נרות חימום.

ד: תימנים שלא מברכים על הדלקת נרות של חג, לא מברכים על הדלקת הנרות בערב שביעי של פסח.

ה: גם בהדלקת הנרות וגם בקידוש של ליל שביעי של פסח לא מברכים 'שהחיינו'.

ו: במשך כל יום שישי - שביעי של פסח - אסור להוציא את החמץ מהמקום בו הוא שמור לכל הדעות.

ז: מי שמוציא חמץ בשביעי של פסח, עובר על 'בל יראה ובל ימצא', והחמץ נאסר באכילה ובהנאה גם אחרי

פסח כמו כל חמץ שעבר עליו הפסח. (הזון עובדיה עמ' קכג)

ח: ביום חמישי ערב החג, צריך לעשות 'עירוב תבשילין'.

עירוב תבשילין:

א: ביום חמישי - ערב שביעי של פסח - צריך לעשות 'עירוב תבשילין' לפני כניסת החג.

ב: מי שלא עשה עירוב עד כניסת החג, יעשה אותו ללא ברכה עד 7:33 בערב. (13 דקות אחרי השקיעה).

ג: העירוב מאפשר לבשל ביום שישי - שביעי של פסח - לשבת, ולהדליק בחג - יום שישי - את נרות השבת.

ד: צריך לעשות עירוב בכל בית. בעת הצורך אפשר לעשות עירוב אחד לכמה משפחות.

ה: כשמבשלים את כל הבישולים לשבת כבר ביום חמישי ערב החג, תעשה עירוב ללא ברכה. (כה"ח אות קיג)

ו: העירוב צריך להישאר עד סיום הבישול וההכנות לשבת, נוהגים לאכול אותו בשבת.

ז: רצוי לאכול את העירוב בסעודה שלישית בשבת, ולהשתמש במצה ללחם משנה.

אופן הכנת העירוב:

• מפרישים מאפה (מצה) ותבשיל (ביצה קשה, או מנה של בשר / דג).

• רצוי להניח בכלי ולסמן שזה ערוב. כדי שלא יאכל בטעות לפני שמבשלים לשבת.

• מברכים: ..'אשר קדשנו במצוותיו וצווננו על מצות עירוב', ואומרים את הנוסח הבא:

'בַּהֲדִין עִירוּבָא יְהֵא שְׂרִי לְנָא לְאִפּוּיִי וְלִבְשׁוּלִי וְלִאֲטָמוּנִי וְלִאֲדִלוּקִי שְׂרָגָא וְלִמְעַבְדָּא פֶּל צְרַפְנָא מִיּוֹם טוֹב לְשַׁבָּת'. או בעברית: 'בזה העירוב יהא מותר לנו לאפות לבשל להטמין ולהדליק הנר ולעשות כל צרכינו מיום טוב לשבת'.

עירוב כללי:

א: קיימת אפשרות לעשות עירוב אחד לכמה משפחות, גם אם לא בקשו, וגם ללא ידיעתם, בכל קהילה נוהגים לעשות עירוב בבית הכנסת, ומזכים אותו לכל אנשי הקהילה.

ב: כדי שהעירוב יועיל צריך שיתקיימו התנאים הבאים:

• כל מי שערכו בשבילו יכול להגיע בחג בהיתר, לבית שבו מונח העירוב.

• מי שעושה את העירוב יזכה אותו לפני הברכה לכל מי שמערכים בשבילו.

• כל מי שעירבו בשבילו ידע שעירבו בשבילו לפני שמכין ומבשל לשבת.

ג: מי ששכח, או שאינו יודע לעשות עירוב, ומי שהעירוב שלו נאכל לפני שבישל לחג, יסמוך על העירוב

המשותף, ויודיע לזה שעשה את העירוב, שהוא סומך על עירובו.

ד: צריך לסיים את הבישולים לשבת בצהרי יום השישי, אין לבשל סמוך לכניסת השבת.

אופן עשיית עירוב משותף:

- עושה העירוב מוסר את 'העירוב' לאדם שאינו מבני ביתו, להלן: 'מקבל העירוב'.
- מקבל העירוב יגביה אותו ויאמר: 'הריני זוכה בעירוב זה לפלוני ופלונני'. (או: 'לכל בני העיר/הקהילה')
- עושה העירוב לוקח את העירוב בחזרה מיד מקבל העירוב, מברך, ואומר את נוסח העירוב.
- בסוף הנוסח מוסיף: 'לנו ולפלונני ופלונני'. (או: 'לנו ולכל בני העיר/הקהילה').

מוצאי שביעי של פסח, ליל שבת

הבדלה במוצאי שביעי של פסח:

א: בליל שבת - מוצאי שביעי של פסח - מתפללים ומקדשים על היין כמו בכל ליל שבת. לא מבדילים לא בתפילה ולא בקידוש. (רמב"ם שבת כ"ט, י"ח).

אכילת חמץ בשבת פרשת אחרי מות:

א: שביעי של פסח חל השנה ביום שישי, לכן חג הפסח מסתיים בליל שבת פרשת 'אחרי מות'.
ב: שבת פרשת אחרי מות כבר לא שייכת לחג הפסח, וכבר לא קיים איסור אכילת חמץ.
ג: למרות זאת, יש אוסרים לאכול חמץ כל השבת. וכך נוהגים האשכנזים.
ד: יש פוסקים שמתירים לאכול את החמץ במשך השבת, (חזו"ע עמ' קכ"ג דלא אמרינן מיגו דאיתקצאי במוקצה מחמת יום שעבר).
בכל מקרה ולכל הדעות, אי אפשר להוציא את מוצרי החמץ לפני שעה **7:50** בליל שבת!!!
ה: רצוי לא לאכול חמץ בשבת גם לאילו המתירים זאת בגלל הקושי הטכני להפריד בין החמץ לכלי הפסח. לכן רצוי לאכול כל השבת מצות ואוכל 'כשר לפסח'.

הברכה על המצה בשבת אחרי מות:

א: ספרדים שמברכים כל השנה על המצה 'מזונות' (חוץ מפסח - כדעת החיד"א) יברכו 'המוציא' בשבת אחרי מות על מצות רכות. כשאין מצות רכות, הם יכולים לברך 'המוציא' גם על מצות קשות.

אכילת קטניות ושרויה בשבת אחרי מות:

א: גם המחמירים שלא לאכול חמץ בשבת אחרי מות יכולים לאכול בשבת זו קטניות ומצה שרויה. (הרב טיקוצינסקי)
ב: מי שלא אוכל קטניות בפסח, יכול לבשל קטניות בשביעי של פסח לשבת אחרי מות, ויש אוסרים (רע"א).
ג: חודש ניסן הוא חודש הגאולה, יהי רצון שכשם שנגאלו אבותינו בחודש ניסן נזכה בע"ה לגאולה שלימה ולביאת משיח צדקנו.

לידיעת הקוראים

**החוברת נועדה לחזרה ושינון של ההלכות הרבות,
ולא מהווה תחליף לשיעורי תורה.
כל מי שנוהג בפסח חומרות שלא כתובות בחוברת,
ימשיך לנהוג כמנהגו.
במקרים של הלכה למעשה יש לשאול רב.
הזמנים בחוברת הם לפי אופק ת"א**

כל הזכויות שמורות לעורך

**בית שמש
תשע"ו**

**ניתן לצלם את החוברת ולהפיץ לכל המעוניין.
החוברת מחולקת חינם לזיכוי הרבים,
ואין לעשות בה בשום אופן שימוש מסחרי!**

ניתן לקבל את החוברת ללא תשלום:

חדרה: אבי יעקב - 054/4970442 בשעות הערב.

אשקלון: הרב יאיר גמליאל – 054/8492374

אלעד: משפחת מעטוף – 054/4577082

בית שמש: הרב מתניה גמליאל - 050/4125363

בני ברק: משפחת אביטל – 052/7661738

ירושלים: ישיבת אור החיים.

תל אביב: משפחת ולד – 052/7152853

פתח תקוה: משפחת מדמוני – 050/7656414

שומרון: משפחת מנקדי – 053/7783254

ניתן להדפיס את החוברת בחינם
מאתר המועצה האזורית מטה יהודה בכתובת:
<http://www.m-yehuda.org.il>

ומאתר מושב נחם:
<http://www.naham.co.il>